

УДК 351:622.3

ЕКОНОМІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІНЕРАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ ВІДХОДІВ ВУГІЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

*С. С. Майдукова, н. с. ДП «Донецький науково-дослідний вугільний інститут»
svamayda@gmail.com*

Методологія дослідження. Результати отримані шляхом узагальнення й оптимізації науково-технічної інформації з використанням методу порівняльного аналізу, синтезу статистичних даних та аналізу тенденцій у сфері природокористування.

Результати. Визначено основні переваги комплексного використання ресурсного потенціалу природних ресурсів. Розроблено механізм формування мінеральної структури відходів у технологічних потоках вугільного виробництва, наведені результати статистичної обробки інформації про мінерально-сировинний потенціал породних відвалів і переробних підприємств. Запропоновані напрями доцільної промислової утилізації відходів з урахуванням їх споживної цінності, реальних техніко-технологічних можливостей виробництва і попиту.

Новизна. У результаті дослідження встановлені найбільш перспективні й економічно доцільні мінеральні компоненти породних відходів, які здатні забезпечити конкурентоспроможність первинним природним ресурсам.

Практичне значення. Результати дослідження можуть бути використані при проведенні попереднього відбору об'єктів промислової утилізації техногенних утворень мінеральних скупчень відходів вугільного виробництва для розробки конкретних бізнес-планів і організації розробки регіональних програм.

Ключові слова: природокористування, ресурсний потенціал, навколишнє середовище.

Література

1. Програма дійствий. Повестка дня на XXI век и другие документы конференции в Рио-де-Жанейро. – Женева : Центр «За наше будущее», 1993. – 70 с.
Programma deystviy [Action Programme]. Povestka dnya na XXI vek i drugiye dokumenty konferentsii v Rio-de-Zhaneyro. – Zheneva : Tsentr «Za nashe budushchee», 1993. – 70 p.
2. Зубова Л. Г. Терриконики угольных шахт – источники сырья для металлургии / Л. Г. Зубова // Уголь Украины – 2000. – № 7. – С. 32–33.

Zubova L. G. *Terrikoniki ugolnykh shacht – istochniki syrya dlya metallurgii* [Rock working of coal mines – source of raw materials for metallurgy]/ L. G. Zubova // *Ugol Ukrainy* – №7. – P. 32–33.

3. Майдуков Г. Л. Эколого-экономический анализ твердых отходов угольных предприятий / Г. Л. Майдуков, Б. И. Кислов, М. Е. Григорюк // *Энерготехнологии и ресурсосбережение*. – 2009. – № 1. – С. 42–48.

Maydukov G. L. *Ekologo-ekonomicheskii analiz tverdykh otchodov ugolnykh predpriyatiy* [Ecological economical analyses of hard leaving coal's enterprises]/ G.L. Maydukov, B. I. Kislov, M/I/ Grigoryuk // *Energotekhnologii i resursoberezheniye*. – 2009. – № 1. – P. 42–48.

4. Мнухин А. Г. Породные отвалы – сырьё будущего / А. Г. Мнухин // *Уголь Украины*. – 2009. – №5. – С. 28–32.

Mnukhin A. G. *Porodniye otvaly – syrye budushchego* [Rock's leaving – raw mineral of future]/ A. G. Mnukhin // *Ugol Ukrainy*. – 2009. – №5. – P. 28–32.

5. Панов Б. С. Новые виды минерального сырья Донбасса/ Б. С. Панов, Ю. А. Проскурня / [Электронный ресурс] // Режим доступа: [http:// nich.dgtu.donetsk.ua](http://nich.dgtu.donetsk.ua)

Panov B. S. *Novyye vidy mineralnogo syrya Donbassa* [New varieties of Donbass' raw materials]. / B. S. Panov, Yu. A. Proskurnya / [Elektronniy resurs] // Rezhim dostupa: <http:// nich.dgtu.donetsk.ua>

6. Петенко И. В. Организационно-экономический механизм формирования и реализации ресурсосберегающих технологий в угольной промышленности./ И. В. Петенко – Донецк, 2002. – 483 с.

Petenko I. V. *Organizatsionno-ekonomicheskii mekhanizm formirovaniya i realizatsii resursoberegayushchikh tekhnologiy v ugolnoy promyshlennosti* [Organization-economical mechanism of formation and realization of resource saving technologies in coal's industries]. / I. V. Petenko – Donetsk, 2002. – 483 p.

7. Федоренко О. Ю. Технологія виготовлення клінкерних виробів на основі відходів вугледобування / О. Ю. Федоренко // *Экология и промышленность*. – 2009. – № 1. – С. 46–51.

Fedorenko O. Yu. *Tekhnologiya vygotovlennya klinkernykh vyrobiv na osnovi vidkhodiv vugledobuvannya* [Making technology of clinker' wares on the base of coal's extraction leavings]/ O. Yu. Fedorenko // *Ekologiya i promyshlennost*. – 2009. – № 1. – P. 46–51.

8. Целуйко О. А. Экономические аспекты использования отходов угольного производства/ О. А. Целуйко [Электронный ресурс] // Режим доступа : ww.masters.donntu.edu.ua

Tseluyko O. A. *Ekonomicheskiye aspekty ispolzovaniya otkhodov ugolnogo proizvodstva* [Economical aspects of using leavings coal's production]. / O. A. Tseluyko [Elektronniy resurs] // Rezhim dostupa : ww.masters.donntu.edu.ua

9. Оценка физико-химического и микрокомпонентного состава пород (исследование недействующих породных отвалов шахт ПО «Донецкуголь» и «Макеевуголь») / – Артёмовск : ПГО Донбассгеология. Артёмовская ГРЭ: – 1998. – 55 с.

Otsenka fiziko-khimicheskogo i mikrokomponentnogo sostava porod (issledovaniye nedeystvuyushchikh porodnykh otvalov shakht PO «Donetskugol» i «Makeevugol») [Evaluation physical-chemical microcomponent's composition of raw materials (investigation nonworking raw materials leavings of mines)]. / – Artëmovsk : PGO Donbassgeologiya. Artëmovskaya GRE: – 1998. – 55 p.

10. Пояснительная записка к геохимическому картированию породных отвалов шахт ПО «Донецкуголь». – Донецк : ПО «Укруглегеология». Донецкая ГРЭ. – 1993. – 9 с.

Poyasnitel'naya zapiska k geokhimicheskomu kartirovaniyu porodnykh otvalov shakht PO «Donetskugol» [Explain note to geochemistry cartation of mines' raw material leaving]. – Donetsk : PO «Ukruglegeologiya». Donetskaya GRE. – 1993. – 9 p.

11. Изучение технических свойств углесодержащих отходов как исходного сырья стройиндустрии. – Донецк : Донецкий ПромстройНИИпроект. – 1992. – 80 с.

Izucheniye technicheskikh svoystv uglesoderzhashchikh otkhodov kak iskhodnogo syrya stroyindustrii [Technical property study.coal's contents waste as initial raw materials of building industry] – Donetsk : Donetskii PromstroyNIIProekt. – 1992. – 80 p.

12. Справочник по содержанию малых элементов в товарной продукции угледобывающих и углеобогачительных предприятий Донецкого бассейна. –

Днепропетровск : Днепропетровское отделение Украинского государственного института минеральных ресурсов, 1994. – 187 с.

Spravochnik po sodержaniyu malykh elementov v tovarnoy produkcii ugle dobyvayushchikh i ugleobogatitelnykh predpriyatiy Donetskogo basseyna [Handbook on consistent little elements in goods production coal's extract and coal's enrichment enterprises of Donetsk' coal-field]. – Dnepropetrovsk : Dnepropetrovskoe otdelenie Ukrainskogo gosudarstvennogo instituta mineralnykh resursov, 1994. – 187 p.

13. Кадастр породных отвалов ПО «Орджоникидзеуголь». – Донецк : НПФ «Форс-Мажор». – 1992. – 16 с.

Kadastr porodnykh otvalov PO «Ordzhonikidzeugol» [Cadastr of raw materials waste PU «Ordzhonikidzecoal»]. – Donetsk : NPF «Fors-Mazhor». – 1992. – 16 p.

14. Горная энциклопедия: В 5-ти т.– Т.2. – М. : Советская энциклопедия. – 1986 – 576 с.
Gornaya entsiklopediya [Mining encyclopedia]: V 5-ti t.– T.2. – M. : Sovetskaya entsiklopediya. – 1986 – 576 p.